

Poskytování supervize (SPP 811)

- **Základní informace**

Magisterské studium SPSP - kombinovaná forma, pro specializace Sociální práce – mikro a Sociální práce - makro

Zakončení kurzu: zkouška, 8 kreditů

Vedení kurzu: Zdeňka Dohnalová, e-mail: dohnalova@fss.muni.cz; Mirka Nečasová, e-mail: necasova@fss.muni.cz

- **Cíl:**

Cílem je získání teoretických vědomostí o supervizi jako součásti sociální práce i jako prostředku systematického rozvoje vlastní odborné kompetence. Součástí je reflexe a sebereflexe. Absolvent kurzu by měl být schopen se orientovat v různých přístupech k supervizi, navrhnout odpovídající typ supervize pro určité pracoviště, prakticky spolupracovat se supervizorem (včetně spoluvytváření trojstranného supervizního kontraktu a hodnocení poskytované supervize) a citlivě zacházet s etickými problémy a dilematy, které ze supervize vyplynou.

- **Požadavky na absolvování zkoušky**

Požaduje se průběžné plnění zadaných písemných úkolů a vypracování závěrečné práce, studium povinné literatury a úspěšné absolvování vědomostního testu. Rozsah písemných úkolů: každý 2 - 3 strany (nebo podle zadání), závěrečná práce 4 - 5 stran. Je třeba vést v patrnosti, že hlavním kritériem kvality práce je její obsah, nikoliv rozsah. Platí princip mlčenlivosti týkající se věcí osobní povahy a skutečností vztahujících se k pracovišti.

Zadání závěrečné práce je v příloze sylabu. Student/ka zvolí jedno z dvou možných zadání, podle toho, zda se účastnil/a bálintovské skupiny na 3. konzultaci (zadání A) nebo nikoliv (zadání B).

Termín odevzdání závěrečné práce: 5 dní pracovních dní před termínem testu

Způsob odevzdání: do odevzdávnice v ISu

Test: termíny budou zveřejněny v ISu, je třeba se přihlašovat

- **A. Obsahové a časové rozvržení kurzu**

TÉMA 1: ÚVOD

1. část: Pojem supervize a historie, druhy supervize, supervize v psychoterapii a v sociální práci

2. část: Přístupy v supervizi - hledisko reflexivní praxe, hledisko kompetencí, klady a zápory.
Požadavky na osobu supervizora, kontinuální vzdělávání, praxe a osobní růst, motivace.

3. část: Osoba supervizora, sebehodnocení a hodnocení

Literatura:

Munson, C.E. 1993. Clinical Social Work Supervision. New York: The Haworth Press. s. 45 – 79 (k historii supervize - překlad)

Lishman, J. Personal and professional development in Adams, R., Dominelli, L., Payne, M. 1998. Social Work. London: Macmillan Press s. 138 – 148 (k reflexivnímu přístupu a osobnímu růstu, motivace)

Kopřiva, K. 1997. Lidský vztah jako součást profese. Praha: Portál, s. 13 – 27 (kap. Vztah mezi pracovníkem a klientem- k motivacím)

Havrdová, Z. 1999. Kompetence v praxi sociální práce. Praha: Osmium, s. 29 – 44, 155 – 162, 117 – 131 (zákl. orientace- def., fce apod.; ke kompetencím)

Hawkins, P., Shohet, R. 2004. Supervize v pomáhajících profesích. Praha: Portál, s. 47 – 67, (47 – 57 k osobě supervizora – vlastnosti, role; 59 – 67 k zákl. orientaci v supervizi: definice, fce, druhy, smlouva, pracovní spojení)

Havrdová, Z., Hajný, M. a kol. 2008. Praktická supervize. Praha: Galén, s. 47 - 61 (zákl. orientace: fce, druhy, účel)

Havrdová, Z., Hajný, M. a kol. 2008. Praktická supervize. Praha: Galén, s. 17 – 35 (teoretické uvedení + reflexe)

Úvod do supervize: cyklický model. 2002. Tišnov: SCAN., s. 9 - 33 (9-15 kruhový model, 16-18 rozdíl mezi terapií a supervizí, 19 – 33 1. fáze kontrakt)

Kadushin, A. 1992. Supervision in social work. New York: Columbia University Press. (k hodnocení - překlad)

1. úkol:

*Zamyslete se nad svými motivacemi ke studiu Vašeho oboru (sociální práce). Dále odpovězte na otázku: Jaké potenciální riziko pro kvalitu Vaší práce (přístup ke klientovi, zákazníkovi, spolupracovníkům apod.) se nachází ve vašich motivacích ke studiu? Tuto otázku prodiskutujte s kolegou/yní v práci nebo, pokud se momentálně nezapojujete do pracovního procesu, s někým, kdo Vás dobře zná. Obsah diskuse stručně shrňte a doplňte **reflexi** vašich pocitů z průběhu této diskuse i pocitů, které jste zažíval/a při reflektování motivace. Text, který odevzdáte, bude tedy obsahovat úvahu nad motivacemi a riziky, shrnutí diskuse a sebereflexi.*

Termín odevzdání: nejpozději 7 pracovních dní před následující konzultací

Způsob odevzdání: do odevzdávací skříně v ISu

Zpětná vazba se poskytuje v den konání následující konzultace.

TÉMA 2: MODEL Y SUPERVIZE

4. část: Náležitosti supervize - vytváření kontraktu. Interní supervize - přechod od role sociálního pracovníka k roli supervizora. Mapa organizace a umístění interního supervizora.

5. část: Teoretické uvedení a základní orientace v oblastech náležejících supervizi, integrativní přístup. Modely supervize - vývojový a cyklický a procesní model supervize včetně přenosu, protipřenosu a paralelního procesu

6. část: Bálintovská skupina; kazuistiky.

Literatura:

Tsui, M.-S. 2005. Social Work Supervision – Contexts and Concepts. London: Sage, s. 74 – 76, 125 – 135 (74 – 76 transformace pracovníka přední linie v supervizora; 125 – 135 základní uspořádání v supervizi, očekávání apod.)

Tsui, M.-S. 2005. Social Work Supervision – Contexts and Concepts. London: Sage, s. 17 – 32 (teoretické ukotvení)

Havrdová, Z., Hajný, M. a kol. 2008. Praktická supervize. Praha: Galén, s. 39 – 45 (pojem supervize – co do supervize patří a co ne)

Hawkins, P., Shohet, R. 2004. Supervize v pomáhajících profesích. Praha: Portál, s. 69 – 93 (vývojový a procesní model)

Úvod do supervize: cyklický model. 2002. Tišnov: SCAN., s. 35 - 66 (cyklický model)

Hewsonová, J. Integrativní supervize in Carrol, M., Tholstrupová, M. 2004. Integrativní přístupy k supervizi. Praha: Triton, s. 87 – 99 (integrativní model)

Drozd, M. Paralelní proces v supervizi in Pracovní materiály z kurzu Odborná supervize. 2007. Praha: Remedium, s. 1 - 4

Havrdová, Z., Hajný, M. a kol. 2008. Praktická supervize. Praha: Galén, s.139 – 144 (balintovská skupina)

Kalina, K. Nejistota versus korektnost in Šimek, A. 2004. Supervize – kazuistiky. Praha: Triton, s. 29 - 43 (kazuistika)

časopis *Sociální práce/Sociálna práca*, Brno: ASVSP, 4/2007 (tematické číslo k supervizi – jedná se o doporučený zdroj)

2. úkol:

Zamyslete se nad tématem/problémem/dilematem, které Vás v souvislosti s výkonem Vaší práce (příp. pokud se momentálně neúčastníte pracovního procesu s výkonem role - např. student, matka na rodičovské dovolené, nezaměstnaný apod.) nějak trápí (působí nejasnost, zmatek, jiné obtíže) a které by bylo možné reflektovat prostřednictvím balintovské skupiny. Problém/dilema/téma písemně zformulujte a odevzdejte do odevzdávacího vaku v ISu.

Pozn. Nabídka tématu na balintovské skupině při 3. konzultaci je dobrovolná.

Rozsah textu přibližně 1/2 - 1 strana (důležitý je obsah, nikoliv rozsah)

Termín odevzdání: nejpozději 7 pracovních dnů před následující konzultací

Způsob odevzdání: do odevzdávacího vaku v ISu

Zpětná vazba se poskytuje v den konání následující konzultace.

TÉMA 3: ETICKÝ ROZMĚR SUPERVIZE

7. část: Specifika individuální supervize a supervize skupin, supervize týmů, sítí a organizací.

8. část: Syndrom pomáhajících a vyhoření - faktory, symptomy, důsledky, prevence a obnova pozitivního postoje – praktické postupy.

9. část: Transkulturní supervize, výzkum a etické problémy a dilemata supervizora a supervidovaného, etický kodex

Literatura:

Carrol, M. Supervize v organizacích a supervize pro organizace in Carrol, M., Tholstrupová, M. 2004. Integrativní přístupy k supervizi. Praha: Triton, s. 67 - 86

Hawkins, P., Shohet, R. 2004. Supervize v pomáhajících profesích. Praha: Portál, s. 95 – 109 (transkulturní supervize), 129 – 161 (supervize skupin, týmů a sítí)

Šikl, J. Počátek jedné supervize týmu in Šimek, A. 2004. Supervize – kazuistiky. Praha: Triton, s. 99 – 110 (kazuistika)

Schmidbauer, W. 2000. Psychická úskalí pomáhajících profesí. Praha: Portál, s.113 - 141

Křivohlavý, J. 1998. Jak neztratit nadšení.. Praha: Grada Publ., strany 89 – 112 (vyhoření)

Úvod do supervize: cyklický model. 2002. Tišnov: SCAN., s. 67 - 75 (etika)

Šimek, A. 2004. Supervize – kazuistiky. Praha: Triton, s. 159 – 165 (etika - kodex)

Kreditová zátěž

Konzultace a příprava: 3x90 min./sem.	1 kredit
Četba české literatury: cca 700 stran	2,5 kreditu
Četba anglické literatury: cca 125 stran	0,5 kreditu
Seminární práce: cca 6 normostran	1 kredit
Závěrečná zkouška A: písemný test	1 kredit
Závěrečná zkouška B: písemná práce	2 kredity

